

ІНТЕГРОВАНА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ У СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

В умовах сучасного динамічного бізнес-середовища однією із важливих детермінант ефективного функціонування підприємства є швидке реагування на зміни ринкового середовища, і таке ж швидке впровадження адекватних цим змінам управлінських рішень в організацію і ведення бізнесу. Оскільки одним із основних джерел інформації про показники результатів діяльності суб'єкта господарювання є його фінансова звітність, а запити щодо показників діяльності підприємства є все більші і різноманітніші на результативну інформацію, то потреба у швидкому та вчасному реагуванні системи бухгалтерського обліку на зміни у середовищі стає все гострішою. Незважаючи на те, що метою ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства, а також враховуючи швидкість змін запитів задля вчасного та ефективного реагування і управління бізнесом, сучасний рівень інформативності фінансової звітності є недостатнім.

На сьогодні результати реформування системи бухгалтерського обліку в Україні ще не достатньо якісні, а показники фінансової звітності не повною мірою придатні для прийняття ефективних управлінських рішень і повноцінно не відповідають інформаційним потребам користувачів і якісним характеристикам звітної інформації. У діючій системі національного бухгалтерського обліку майже не визначено роль і місце в ній її галузевої підсистеми для врахування інтересів компаній різних галузей економіки.

В.М. Жук у своїх працях зазначає, що роль бухгалтерського обліку в сучасній економічній системі України є невиправдано звуженою, і чим більші і різноманітніші запити до обліку, тим досконалішою стає його система, тим більш значущим буде бухгалтерський облік і в економічній системі, а обмеженість (і кількісно, і якісно) запитів до бухгалтерського обліку, фетишизація універсальності, досконалості МСФЗ створює проблеми для ін-

формаційного забезпечення не тільки національної економічної системи, а й для її галузевих управлінських підсистем. Хоча при цьому він зауважує, що світова стандартизація фінансової звітності участь України у цьому процесі є досить важливими [1].

В Україні робота бухгалтерських служб зосереджена на складанні і поданні фінансової та податкової звітності в першу чергу для задоволення вимог контролюючих органів щодо надання інформації про результати діяльності суб'єкта господарювання за звітний період, за допомогою яких здійснюється державний контроль за своєчасним і повноцінним відображенням всіх господарських операцій і за своєчасною і повною сплатою податків, а також для задоволення вимог щодо надання статистичних даних про явища та процеси, що відбуваються в економічній, соціальній та інших сферах життя України та її регіонів. При цьому сучасний рівень інформативності облікових, фінансових і звітних даних не дає можливості повноцінно задовольняти інтереси всіх груп користувачів.

На нашу думку, одним з варіантів вирішення викладеної вище проблеми може бути складання і оприлюднення інтегрованої звітності, яка включає показники фінансової та нефінансової інформації про діяльність кожної компанії, важливі для різного роду користувачів фінансової та облікової інформації, оскільки їм потрібна звітність, яка б відображала взаємозв'язки між стратегічною, управлінською, операційною, фінансовою і нефінансовою інформаціями. Інтегрована звітність має об'єднувати інформацію, яка є важливою при прийнятті рішень зацікавленими сторонами та має також надавати вихідні дані для оцінки ризиків і можливостей суб'єкта господарювання.

Т.В. Давидюк також зосереджує увагу на тому, що інтегрована звітність може істотно підвищити інвестиційну привабливість компанії, оскільки забезпечить інвесторів прозорою інформацією про справжні ризики компанії не тільки у фінансовій, але й у соціальній та екологічній сферах [2]. Створення інтегрованої звітності є процесом міжгалузевим і має відповідати загальним критеріям відповідно до міжнародних вимог.

Питання організації, формування та методики складання інтегрованої звітності, її переваг і недоліків досліджено у працях багатьох науковців, зокрема, можна згадати роботи В. Воробей, І. Гриценко, Т. Давидюк, А. Касич, Р. Костирко, Н. Лоханової, І. Макаренко, В. Петрушевської, М. Проданчука, В. Сорокіної тощо. Так, В. Сорокіна досліджує інтегровану звітність як нову модель звітності для бізнесу, аналізує структуру та принципи її

складання [5]. Перспективи застосування інтегрованої звітності розглядаються у працях Р. Костирко [3]. Н. Лоханова розглядає інтегровану звітність як продукт цілісної обліково-аналітичної системи. У працях М. Проданчука розроблено диференційовану форму інтегрованої звітності для українського ринку [4].

На вирішення проблеми створення системи показників інтегрованої звітності підприємств впливає ряд чинників. Зокрема, серед них можна назвати досі невирішену проблему впровадження вузькоспеціалізованих (галузевих) стандартів фінансової звітності (враховуючи те, що в системі нині діючих МСФЗ уже існують кілька вузькоспеціалізованих стандартів, які використовуються у США та деяких країнах СНД), оскільки дотепер роль і значення бухгалтерської інформації зводиться лише до подання звітності та забезпечення документообігу на підприємстві відповідно до діючих норм і вимог законодавства. Іншою проблемою є досі невирішена проблема уніфікації податкової та фінансової звітності, що суттєво ускладнює інвесторам доступ до повної інформації про фінансову діяльність підприємства.

Але слід зауважити, що деякі питання створення та методики складання інтегрованої звітності потребують додаткового дослідження, уточнення та розгляду і можуть бути предметом подальшого наукового пошуку.

Список використаної літератури

1. Жук В.М. Теоретичні основи запровадження галузевих стандартів бухгалтерського обліку / В.М. Жук / Науковий журнал. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Економічні науки. — Випуск 2 (52). — Житомир: ЖДТУ, 2010. — 408 с. — С. 23–25.
2. Давидюк Т.В. Роль управлінського обліку в формуванні нефінансової та інтегрованої звітності / Т.В. Давидюк [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/22544/1/Davydiuk_Rol_upravlinskoho_2016.pdf
3. Костирко Р.О. Інтегрована звітність — інструмент соціально відповідального бізнесу / Р.О. Костирко // Часопис економічних реформ. — 2014. — 1 (13). — С. 49–54.
4. Проданчук М. Інтегрована звітність — інструмент управління підприємством / М. Проданчук // Бухгалтерський облік і аудит. — 2014. — № 2. — С. 24–31.
5. Сорокіна В. Нова модель фінансової звітності для бізнесу / В. Сорокіна [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.ufin.com.ua/analit_mat/sdu/101.htm